



**Eko krog**  
Ravenska vas 3  
1410 Zagorje ob Savi, Slovenija  
mail: eko.krog@gmail.com  
tel.: +386 41 413 855 (Uroš Macerl)

Za:  
**Župan Matjaž Švagan**  
OBČINA ZAGORJE OB SAVI  
Cesta 9. avgusta 5,  
1410 Zagorje ob Savi, Slovenija

Zagorje; 14.1.2010

Zadeva:  
**Predlog za prepoved uporabe pirotehničnih sredstev v Zagorju**

## **Spoštovani!**

V Eko krogu smo med in po novoletnih praznikih prejeli veliko pritožb občanov, da jih moti hrup, smrad in dim, ki ga povzročajo pirotehnična sredstva. Nekaj teh pritožb je bilo sicer provokativnih- češ Ekokrogovci za vse probleme obtožujete Lafarge, obenem pa vas prav nič ne gane precej hujše onesnaževanje zraka, ki ga povzroča veliki zagorski ognjemet. Kljub temu smo se poglobili v problem in bili šokirani, da ognjemet in ostala pirotehnična sredstva v resnici predstavljajo zelo hud problem in da ima zaradi tega Zagorje v novoletni noči daleč najslabši zrak v Sloveniji! Podatki so zaskrbljujoči. V dokaz v prilogi pošiljamo uradne meritve števila PM10 delcev v noči iz 31. 12. 2010 na 1. 1. 2011. Ognjemet ima za Zagorje podobno katastrofalen učinek kot izpad filtrov v tovarni Lafarge! Strupeni plini, ki se pri tem sproščajo, pa so zelo podobni nevarnim izpustom ob kurjenju odpadkov, saj zaradi precej podobne sestave poleg PM10 delcev vsebujejo tudi žveplo, ter znatno količino težkih kovin. Vsebujejo pa lahko celo dioksine in furane.

Menimo, da Zagorska občina, ki vlaga ogromno truda v izboljšanje zraka in zdravja v Zagorju, teh podatkov ne more ignorirati! Naš skupni boj za čisto okolje bi na ta način izgubil kredibilnost. Zato predlagamo, da se Zagorski ognjemet ukine.

Obenem predlagamo, da naredimo še velik korak naprej in kot prva občina v Sloveniji zberemo dovolj poguma in popolnoma prepovemo uporabo kakršnihkoli pirotehničnih sredstev na območju občine! Pokanje petard povzroča hud stres pri živalih, otrocih, bolnikih, starejših in je vzrok za številne lažje in hude poškodbe. Mnogim ljudem povsem pokvari sproščeno praznovanje in nekateri si v času praznikov celo ne upajo iz stanovanj, ker se počutijo ogroženi. V osnovi gre pri petardah za povsem isto načelo, ki mu ugovarjamo v primeru Lafargea: pravica nekoga se konča tam, kjer se začne pravica drugega. Tako kot pravica do dobička ne sme posegati v zdravje ljudi, tudi veselje manjšine ob pokanju ne sme ogrožati večine.

Prepričani smo, da vam bo velika večina Zagorjanov, ki jih hrup petard moti, za to zelo hvaležna! Prepričani smo, da bo tako odločen korak naše občine kmalu dobil posnemovalce tudi v drugih slovenskih občinah. Naj bo Zagorska občina tudi tokrat vzor in korak pred ostalimi ter svojim občanom še bolj prijazna.

P.S. Ker se zavedamo, da veliki zagorski ognjemet predstavlja vrhunec novoletne zabave in privabi mnogo gledalcev, smo dobili idejo kako ga nadomestiti z bolj ekološko alternativo, ki pa ne bo nič manj spektakularna. Če vas naš predlog zanima, vas prosimo za kratek sestanek, na katerem se bomo podrobneje pogovorili o celotni problematiki in naših predlogih za rešitev.

S spoštovanjem!

**Za Eko krog**

Uroš Macerl

Priloga 1: Vrednosti PM10 delcev v noči iz 31. 12. 2010 na 1. 1. 2011

Priloga 2: Odlomek iz "**Operativnega programa varstva zunanjega zraka pred onesnaževanjem PM10**", str. 196-197

Priloga 1

**Vrednosti PM10 delcev v noči iz 31. 12. 2010 na 1. 1. 2011:**

01.01.2011 18:00 84.  
01.01.2011 17:00 78.0  
01.01.2011 16:00 84.4  
01.01.2011 15:00 80.2  
01.01.2011 14:00 102.7  
01.01.2011 13:00 115.7  
01.01.2011 12:00 158.0 -  
01.01.2011 11:00 216.7  
01.01.2011 10:00 199.7  
01.01.2011 09:00 189.0  
01.01.2011 08:00 205.9  
01.01.2011 07:00 223.9  
01.01.2011 06:00 209.4  
01.01.2011 05:00 229.6  
01.01.2011 04:00 263.4  
01.01.2011 03:00 251.8  
01.01.2011 02:00 359.1  
01.01.2011 01:00 - - -  
01.01.2011 00:00 - - -  
31.12.2010 23:00 195.9  
31.12.2010 22:00 175.8  
31.12.2010 21:00 208.1  
31.12.2010 20:00 150.7  
31.12.2010 19:00 144.2

Priloga 2:

**“Operativni program varstva zunanjega zraka pred onesnaževanjem PM10”** str. 196-197

Citat:

C.1.8 Negativen vpliv emisij onesnaževal na zdravje ljudi iz ognjemetov

Ognjemeti povzročajo kratkotrajne izjemno povišane koncentracije delcev v zraku, dušikovih oksidov (NO<sub>x</sub>) in žveplovega dioksida (SO<sub>2</sub>).

Delci, ki so posledica ognjemetov, so zelo majhni (okrog 1 μm) in vsebujejo kalij (K), stroncij (Sr), vanadij (V), titan(Ti), barij (Ba), baker (Cu), svinec (Pb), magnezij (Mg), aluminij (Al), antimon (Sb), žveplo (S), mangan (Mn), cink (Zn) in saje.

Če ni padavin, lahko ti delci lebdijo v zraku več kot en teden. Ko se posedejo na površino, lahko delci, če ni padavin, ponovno resuspendirajo v ozračje (npr. kot posledica cestnega prometa ali vetra). Ko jih padavine sperejo iz ozračja in tal, onesnažijo površinske vode in podtalnico (iz tega vidika so problematični zlasti perklorati, ki so endokrini motilci hormonov).

Prispevek ognjemetom k emisijam kovin v ozračje na letni ravni ni zanemarljiv. Izračuni, ki so jih naredili v Veliki Britaniji, kažejo, da je bilo leta 2000 v Veliki Britaniji z ognjemeti in drugimi eksplozivnimi sredstvi emitiranih 73 ton magnezija (ta količina predstavlja 7,6 % celotnih letnih emisij magnezija v državi), 65 ton barija, 10 ton stroncija, 5 ton titana in 3 tone bakra (ta količina predstavlja 6 % celotnih letnih emisij bakra v državi), 100 ton kalija (9,3 % celotnih letnih emisij kalija v državi), 86 ton aluminija... Za Slovenijo podatkov ni na voljo.

Glede na to, da so te kovine emitirane v zrak le v nekaj urah, kar povzroča goste oblake zelo drobnih delcev, ki lahko prodrejo globoko v pljuča, ter jih spremljajo tudi povišane koncentracije drugih onesnaževal v zraku (žveplovega dioksida in dušikovega oksida) se poraja vprašanje o kratkoročnih in dolgoročnih negativnih vplivih, ki ga ima izpostavljenost visokim koncentracijam teh onesnaževal, na zdravje ljudi.

Izpostavljenost emisiji onesnaževal, ki jo povzroča ognjemet, lahko sproži težji astmatski napad, ki lahko pri občutljivejših skupinah bolnikov (npr. pri otrocih) povzroči tudi smrt.

Drobni delci, ki vsebujejo kovine, povzročajo vnetje dihalnih poti in pljuč tudi pri sicer zdravih ljudeh.

Raziskave so pokazale korelacijo med povišanjem onesnaženosti zraka in poslabšanjem bolezni pri ljudeh z respiratornimi boleznimi in tudi povečanje števila smrti pri starejših ljudeh zaradi kardiovaskularne in respiratorne bolezni.